

A 2025-ös év élőlényei

A különböző civil szervezetek ebben az évben is megválasztották azokat az élőlényeket, amelyekre szeretnék felhívni a figyelmet.

Az év vadvirága a védett *mocsári nőszőfű*, egy dekoratív hazai orchidea faj lett. Közepes termetű növény, amelynek virágzata 5-30 bókóló virágból áll. A fehér színű virágok mézajkai lilásan erezettek. A többi nőszőfűfajtól eltérően kiszáradó lápréteken találkozhatunk vele. Ezzel a növényvel szeretnék a szakemberek felhívni a figyelmet vizes élőhelyek drasztikus kiszáradására, ami az év növénye mellett számtalan más, hasonló élőhelyen élő faj egyedeit is veszélyezteti.

Az év gyógynövénye a *páfrányfenyő* lett. Bár fenyőnek nevezik, valójában nem fenyő, inkább a cikászokkal áll közelebbi rokonságban. Valódi élő őskövület, amely több száz millió éve él a Földön. Napjainkig Kínában maradt fenn, onnan terjesztették el világszerte. Ázsiában évszázadok óta ismert gyógynövény. A leveleiből készült kivonatokat elsősorban memóriazavarok, a koncentrációképesség csökkenése, demencia és szédülés kezelésére alkalmazzák.

Az év fájának a *korai jubart* választották. Hazánk hegy- és dombvidékeinek meghatározó, gyakori elegyfaja. Korán, áprilisban, a levelek megjelenése előtt vagy azzal egy időben virágzik. Ilyenkor sárgászöld virágai látványos virágköntösbe öltöztetik egyedeit. Számos kertészeti változata ismert.

Az év egyedi fájának az egri Szmrecsányi Lajos Érsekkert területén található védett platánfát választották. Megjelenésével és tekintélyt parancsoló méreteivel a park kiemelkedő ékessége. Pontos kora nem ismert, de legalább 150 évesre becsülik. A fa koránál fogva is sok történelmi esemény tanúja volt. Nemzeti győztesként részt vesz az év elején rendezendő európai versenyen, amelynek győztese elnyeri Az európai év fája címet.

A *sárga gévagomba* lett az év gombája. A változatos alakú, fodros szélű, méretes termőtestek gyakran egymás felett helyezkednek el. Fiatalon élénk kénsárga színe miatt könnyű rábukkanni, ám idővel kifakul. Április és szeptember között találkozhatunk feltűnő, más gombafajjal össze nem keverhető termőtesteivel. Élő vagy elhalt fákon megtelepedő, vöröskorhasztó taplógombafaj. Fiatal, még puha termő-

testét hőkezelés után érdemes fogyasztani. Rántva az íze a rántott csirkéhez hasonló.

Az év rovarának a *sávós szitakötőt* választották, amely viszonylag kistermetű, légies megjelenésű, ám gyakori fajnak számít. A hímek teste fémes sötétkék, a szárnyain széles, feketés-kék színű sávok találhatók. A nőstények teste fémesen zöld, a szárnyuk gyakran aranszínűen csillog, és nincs rajtuk sötét sáv. Főként sík- és dombvidéki kisebb vízfolyások mentén találkozhatunk vele.

Az év lepkéje ebben az évben a *pókbálós lepke*, ez a tarkalepkék családjába tartozó mutatós lepke lett. Hazánkban viszonylag gyakori faj, amelynek három nemzedékével tavasztól őszig találkozhatunk. A faj érdekessége, hogy a három nemzedék színében némileg eltér egymástól. Az első nemzedék vörösesbarna alapszínű, míg a másodikra a sötétbarna szín jellemző. Erdőszeleken, ároksíkokon találkozhatunk vele. Feketésbarna hernyói társasan élnek tápnövényükön, a nagy csalánon.

Az év beporzója 2023 óta szerepelnek az év élőlényei között. Ebben az évben a *darázscincérek*, a *lágypogarak* és a *marókák* közül kerül majd ki az a rovarcsoport, amely nagyobb figyelmet kaphat. A végeredményt márciusban hirdetik ki.

Az év hala a *kurta baing*, a nyúl-domolykófélék családjába tartozó kistermetű, védett halfaj lett. Testhossza ritkán haladja meg a 9 cm-t. Jellegzetessége, hogy az oldalvonala csak a test első harmadán látszik. Szájnílása kicsi, felső állású. Tápláléka állati és növényi planktonokból és apró rovarokból áll. Európa nagy részén honos, az állóvizet és a lassan áramló vizeket kedveli. Élőhelyeinek eltűnése miatt a hazai állománya erőteljesen lecsökkent.

Az év kétélűjének a *sárgahasú unkát* választották. Kistermetű faj, testhossza legfeljebb 4-5 cm. Hátdala szürkésbarna színű, míg a hasoldala jellemzően élénk citromsárga, amelyet szürkés-kék vagy fekete foltok díszítenek. Európa nagy részén honos, de csak hűvös, csapadékos klímában fordul elő. Hazai elterjedése foltos, általában 300 méter feletti területeken találkozhatunk vele április és október között. Rovarokkal, pókokkal és apró csigákkal táplálkozik. Valamennyi kétélűnkkel együtt a sárgahasú unka is védett faj.

Az év madarának a *bőjti récét* választotta a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület. Megválasztásával egyúttal szeretnék felhívni a figyelmet az egyre inkább veszélyeztetett vizes élőhelyekre is.

Az év emlőse a rendkívül ritka, éppen ezért fokozottan védett *magyar szöcskegér*, egy az ugrógerekekkel rokon kisméretű faj lett. A valódi egerektől viselkedésében és életmódjában is jelentősen különbözik. Például téli álmot alszik. Apró termetű, testhossza mindössze 5-6 cm, a farka még 6-9 cm hosszú. Sárgásbarna alapszínű, a hátán egy sötétbarna sáv található. Hasonló sáv látható a sokkal gyakoribb pirók egerek hátán is. Jelenlegi ismereteink szerint hazánkban csak a Borsodi-Mezőségben fordul elő. Föld alatti üregekben él. Évente egyszer szaporodik, jellemzően 3-5 utódot hoz a világra. Táplálékának jelentős részét a rovarok alkotják.

A különböző szervezetek megválasztották az élettelen természeti értékeket is, így az év ásványát – az *opált*, az év ásványkincsét – a *lütumot*, illetve az év ősmaradványát – a *radioláriát* (hajdan a hazánk területén található tengerekben élő sugárállatok vázai). A cél az előzőekhez hasonlóan az ismeretek bővítése, valamint minél szélesebb körben felkelteni az érdeklődést a természet élettelen szépségei iránt is.

Szöveg és kép: **Andrés Pál** okl. erdőmérnök

SZAKÉRTELEM – ERKÖLCS – ÖSSZETARTOZÁS

Kedves Olvasó!

- ▶ Ha fontos számodra az Erdészeti Lapok megjelenése;
- ▶ ha fontos a Vándorgyűlés, az erdészbarátság;
- ▶ ha fontos az erdőkért végzett szakmai munka, a társadalom szolgálata érdekében végzett egyesületi kezdeményezések és programok, a közös szakmai érdekeink hatékony képviselője, egyesületi értékeink megőrzése és megismertetése, akkor

KÉRJÜK, ADÓD **1%-ÁNAK FELAJÁNLÁSÁVAL TÁMOGASD EGYESÜLETÜNKET!**

A fel nem ajánlott 1% számunkra egy elvesztett lehetőség. Reméljük, támogatásra méltónak találod a közös céljainkat és az ezek érdekében végzett munkánkat!

FELAJÁNLÁSODAT EZÚTON IS KÖSZÖNJÜK!

ADÓSZÁMUNK: 19815905-2-41

Tagságérvényesítés

A matricát itt találja

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja.

A 2025. évi tagdíját rendezett, befizetett tagság részére, a kártya érvényesítése az évszámot tartalmazó hologramos matricával történik, amit itt találhatnak meg az Erdészeti Lapokba beragasztva.

Kérjük a tagokat, hogy a matricát vegyék le a vignettáról és ragasszák fel tagsági kártyájukra!

Az OEE-kártya tulajdonosa számos kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve az erdőgazdasági szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a www.oee.hu oldalon olvasható.

A tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, [06-1] 201-6293) vagy a helyi csoportok titkárainál.

STIHL

SOKOLDALÚ, UNIVERZÁLIS LÁNCFŰRÉS MINDEN FELADATRA!

—

AZ AJÁNLAT **2025.04.01. – 2025.05.31. KÖZÖTT**
VAGY A KÉSZLET EREJÉIG ÉRVÉNYES. TOVÁBBI RÉSZLETEK
A **STIHL.HU** OLDALON ÉS A SZAKKERESKEDÉSEKBEN!

MS 261
BENZINMOTOROS
LÁNCFŰRÉS

~~334 990 Ft~~

307 990 FT

+ AJÁNDÉK
CARE&CLEAN KIT

Az MS 261 C-M, MS 271,
MS 291 és MS 391
modellekhez is!